

1. kolokvij iz predmeta *Operacijski sustavi*, 20. 11. 2017.

PISATI ČITKO – nečitki odgovori su KRIVI!

Ime i prezime studenta

1. Čemu služi operacijski sustav? Koje su njegove osnovne zadaće?

olakšava korištenje računala
skriva nepotrebne detalje
omogućuje višezadačnost ...

2. Što je to kontekst dretve? Od čega se sastoji? Tko s njime rukuje/upravlja?

sadržaji registara procesora za vrijeme izvođenja dretve
pri prekidu kontekst sprema/obnavlja jezgrina funkcija

3. Kada neka naprava dobavlja puno podataka koje treba pohraniti u radni spremnik, koji je najprikladniji način upravljanja s tom napravom? Obrazložiti.

korištenjem pristupna sklopa za izravni pristup spremniku (DMA)
on najmanje koristi kućanske poslove u usporedbi s načinom rada koji koristi prekide

4. Navesti vrijednosti u registru PC **nakon** izvođenja instrukcija na adresama 1, 3, 7, 150.

```
1:      MOV R0, $1                      PC = 2
2:      MOV R1, $1
3:      CALL $100                      PC = 100
4:      ADD R1, R1, R0
5:      SUB R0, R1, R0
6:      CMP R1, 100
7:      BLT $3 ; ako je R1 < 100 skoči na 3      PC = 3
      ...
100:    (ispis sadržaja u R0)
      ...
150:    RET                          PC = 4
```

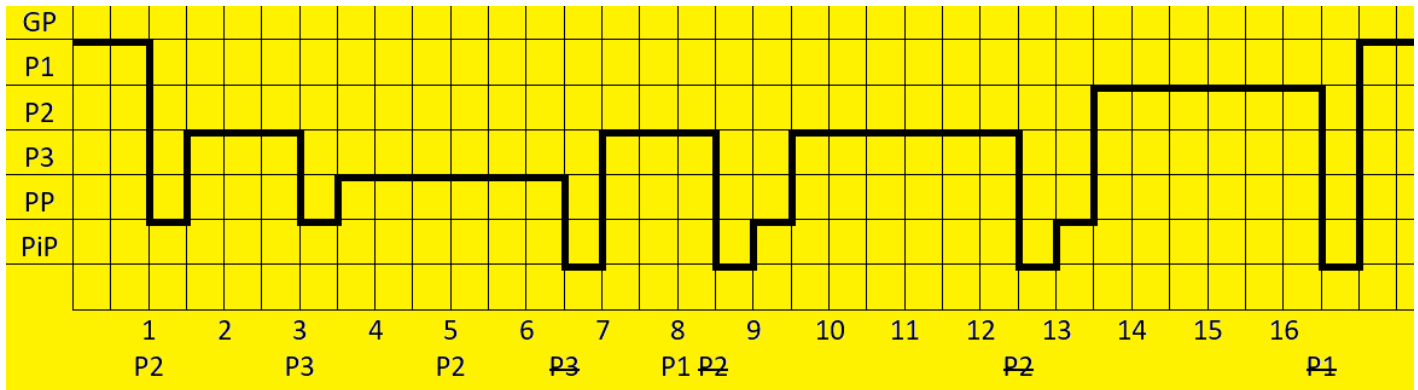
5. U nekom sustavu redovi pripravnih dretvi, kao i redovi semafora su uređeni prema prioritetu. Prioritet dretve određen je njenim indeksom, gdje veći broj označava veći prioritet.

Red	početno	nakon a)	nakon b)	nakon c)	nakon d)	nakon e)	nakon f)
Aktivna_D:	4	6	7	6	4	4	4
Pripravne_D:	3 2	4 3 2	6 4 3 2	4 3 2	3 2	3 2	3 2
Odgodjene_D:	1 ² , 5 ¹	1 ² , 5 ¹	1 ² , 5 ¹	1 ² , 5 ¹ , 7 ²	1 ² , 5 ¹ , 7 ²	1 ¹ , 5 ¹ , 7 ²	1 ¹ , 5 ¹ , 7 ²
UI[1]:	6	-	-	-	-	-	-
OSEM[1]:	7 (.v=0)	7 (.v=0)	- (.v=0)	- (.v=0)	6 (.v=0)	6 (.v=0)	6 (.v=0)
BSEM[1]:	- (.v=1)	- (.v=1)	- (.v=1)	- (.v=1)	- (.v=1)	- (.v=1)	- (.v=0)

Pokazati stanje sustava ako se nakon početnog stanja dogode pozivi redom:

a) Prekid_UI(1), b) PostaviOSEM(1), c) Odgodi(5), d) ČekajOSEM(1),
e) Otkucaj_sata(), f) ČekajBSEM(1).

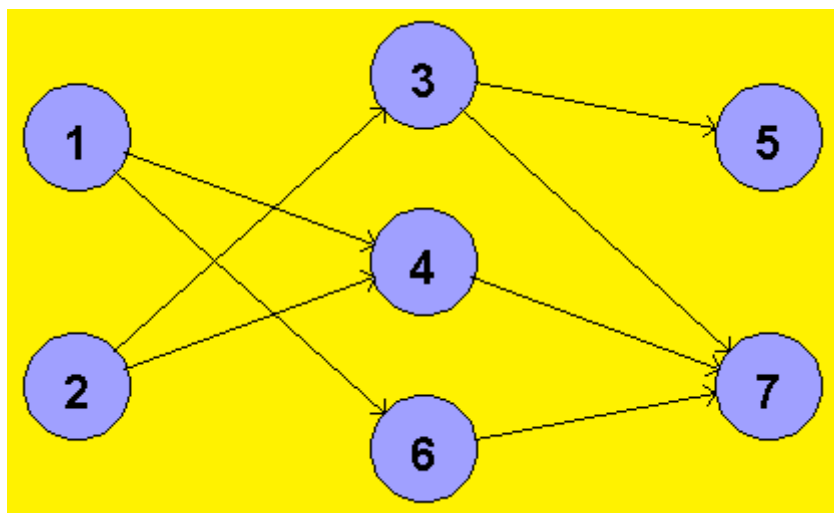
6. U sustavu koji IMA sklop za prihvat prekida pojavljuju se zahtjevi: P1 u 8. ms, P2 u 1. ms i 5. ms te P3 u 3. ms. Indeks zadatka označava prioritet (P3 ima najveći). Ukoliko prihvat prekida (PP) traje 0,5 ms, povratak iz prekida (PIP) traje 0.5 ms, a obrade prekida traju po 3 ms, pokazati rad procesora u glavnom programu (GP), obradama prekida (Pi) i procedurama za prihvat prekida (PP) i povratak iz prekida (PIP). Navesti stanje registara sklopa za prihvat prekida u t = 6. ms.

Stanje registara sklopa: **KZ=010 TP=110**

7. Sustav zadataka zadan je u obliku lanca: $Z_1 \rightarrow Z_2 \rightarrow Z_3 \rightarrow Z_4 \rightarrow Z_5 \rightarrow Z_6 \rightarrow Z_7$. Uzimajući u obzir domene i kodmene pojedinih zadataka odrediti maksimalno paralelan sustav zadataka.

	Z_1	Z_2	Z_3	Z_4	Z_5	Z_6	Z_7
M_1		K		K			
M_2	D		D				K
M_3			D		D		
M_4	K			D		D	K
M_5		D	K		K		
M_6	K					K	

10. U stanici za tehnički pregled rade tri ispitivača koji provjeravaju ispravnost automobila: 1. kočnica, 2. ovjesa, 3. rasvjete i 4. ispušne plinove. Svaki ispitivač zaprima auto u svojoj traci na kojoj se nalaze svi potrebni mjerni instrumenti, osim uređaja za provjeru ispušnih plinova koji dijele svo troje. Provjera za točke 1, 2 i 3 ide tim redom, dok se provjera za ispušne plinove može obaviti bilo kada, prije/poslije bilo koje druge provjere ako je uređaj trenutno slobodan. Simulirati sustav cikličkim dretvama `ispitivač(i)` koje ciklički provjeravaju automobile (u svakoj iteraciji idući). U pseudokodu uzimanje idućeg auta označiti s `idući`, a provjere označiti sa: `kočnice`, `ovjes`, `rasvjeta`, `ispuh`. Pretpostaviti da će svaki ispitivač prije nego ide na iduću točku provjeriti je li uređaj za provjeru ispušnih plinova slobodan i ako jest odabrati taj test kao idući (i uzeti uređaj). Koristiti binarne semafore i dodatno potrebne varijable. Preporuka je da se napravi funkcija `probaj_ispitati_ispuh(x)` koja će ispitati ispušne plinove ako je uređaj slobodan i varijabla `x` ima vrijednost 1. U protivnom neće ispitati ispušne plinove. Kao povratnu vrijednost vraća 0 ako su ispušni plinovi ispitani ili je `x=0` te 1 inače. Takva bi se funkcija mogla pozvati iz pojedine dretve ispitivača sa: `t[i]=probaj_ispitati_ispušne_plinove(t[i])` i to više puta uz početnu vrijednost `t[i]=1` (za svaki novi auto).

```
ispitivač(i)
{
    ponavljanje {
        idući
        t[i] = probaj_ispitati_ispuh(1)
        kočnice
        t[i] = probaj_ispitati_ispuh(t[i])
        ovjes
        t[i] = probaj_ispitati_ispuh(t[i])
        rasvjeta
        dok je t[i] == 1 radi {
            t[i] = probaj_ispitati_ispuh(t[i])
            odgodi(1)
        }
    }
}
```

Rješenje:

```
Početno: BSEM[KO].v = 1, instrument = SLOBODAN
```

```
probaj_ispitati_ispuh(x)
{
    ako je x == 1 tada {
        ČekajBSEM(KO)
        ako je instrument == SLOBODAN tada {
            instrument = ZAUZET
            x = 0
        }
        PostaviBSEM(KO)
        ako je x == 0 tada {
            ispuh
            ČekajBSEM(KO)
            instrument = SLOBODAN
            PostaviBSEM(KO)
        }
    }
    vrati x
}
```